

**AASTAARUANNE KAHEKSANDAST,
ÜHEKSANDAST JA KÜMNENDAST EUROOPA
ARENGUFONDIST (EAF) RAHASTATUD
TEGEVUSTE KOHTA**

(2011/C 326/02)

Aastaaruanne kaheksandast, üheksandast ja kümnendast Euroopa Arengufondist (EAF) rahastatud tegevuste kohta

SISUKORD

	<i>Punkt</i>
Sissejuhatus	1–8
Euroopa Arengufondide eritunnused	2–8
I peatükk – kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi rakendamine	9–14
Rahaline rakendamine	9–13
Komisjoni kaheksanda kuni kümnenda EAFi finantsjuhtimise aastaaruanne	14
II peatükk – Kontrollikoja kinnitav avaldus euroopa arengufondide kohta	15–64
Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule kaheksanda, üheksanda ja kümnenda Euroopa Arengufondi kohta eelarveaastal 2010 – sõltumatu audiitori aruanne	I–X
Kinnitava avalduse aluseks olev teave	15–57
Audiiti ulatus ja lähenemisviis	15–16
Raamatupidamise aastaaruande usaldusväarsus	17–18
Tehingute korrektsus	19–27
Süsteemide mõjus	28–51
Komisjoni juhtkonna esitatud teabe usaldusväarsus	52–57
Järeldused ja soovitused	58–64
Järeldused	58–61
Soovitused	62–64

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

SISSEJUHATUS

1. Käesolevas aastaaruandes esitatakse kontrollikoja hinnang Euroopa Arengufondide (EAFid) kohta. 2010. aasta tegevuste ja kulutuste põhiteave on esitatud **tabelis 1**.

Euroopa Arengufondide eritunnused

2. Euroopa Arengufond (EAF) on peamine vahend ELi abi jagamiseks arengukoostööks Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidele ning ülemeremaadele ja -territooriumidele (ÜMT). Fond loodi 1957. aastal Rooma lepingu alusel. Partnerlusleping kirjutati alla 23. juunil 2000 Cotonous (Cotonou leping) 20 aastaks ning see annab raamistiku Euroopa Liidu koostööle AKV riikidega ja ÜMTdega. Koostöö keskendub vaesuse vähendamisele ja selle lõplikule väljajuurimisele koos selliste eesmärkidega nagu säästev areng ja AKV riikide ning ÜMTde järkjärguline integreerumine maailmamajandusse. See põhineb kolmel üksteist täiendaval sambal:

- arengukoostöö;
- majandus- ja kaubanduskoostöö ja
- poliitiline mõõde.

3. Iga EAFi rahastatud tegevused kavandatakse vastava perioodi alguses. Riigistrateegia dokumendi koostavad asjaomane AKV riik või ÜMT ja Euroopa Liit pärast nõupidamist mitmesuguste arengumeetmetes osalejatega, selles on esitatud riigi enda keskmise tähtajaga arengueesmärgid ja -kavad ning näitab ära eraldatud vahendid, mida riik võib saada.

Tabel 1 – Euroopa Arengufondid – põhiteave

(miljonit eurot)

Eelarve- jaotis	Poliitikavaldkond	Kirjeldus	2010. aasta maksed	Eelarve haldamise viis	
Euroopa Arengufondid	8. EAF	Halduskulud	0		
		Tegevuskulud			
		<i>Projektid</i>	21	Otsene tsentraliseeritud	
		<i>Eelarvetoetus</i>	0	Otsene tsentraliseeritud	
		<i>Projektid</i>	133	Detsentraliseeritud	
			<i>Projektid</i>	2	Rahvusvaheliste organisatsioonidega ühiselt toimuv
			157		
	9. EAF	Halduskulud	8		
		Tegevuskulud			
		<i>Projektid</i>	204	Otsene tsentraliseeritud	
		<i>Eelarvetoetus</i>	63	Otsene tsentraliseeritud	
		<i>Projektid</i>	29	Kaudne tsentraliseeritud	
		<i>Projektid</i>	921	Detsentraliseeritud	
			<i>Projektid</i>	81	Koostöös liikmesriikidega
			1 305		
	10. EAF	Halduskulud	78		
		Tegevuskulud			
		<i>Projektid</i>	181	Otsene tsentraliseeritud	
<i>Eelarvetoetus</i>		1 017	Otsene tsentraliseeritud		
<i>Projektid</i>		11	Kaudne tsentraliseeritud		
<i>Projektid</i>		215	Detsentraliseeritud		
		<i>Projektid</i>	271	Rahvusvaheliste organisatsioonidega ühiselt toimuv	
		1 772			
Halduskulud kokku			86		
Tegevuskulud kokku			3 147		
		<i>Projektid</i>	2 068		
		<i>Eelarvetoetus</i>	1 079		
Eelarveaasta maksed kokku ⁽¹⁾			3 233		
Individuaalsed kulukohustused kokku ⁽¹⁾			3 304		
Üldised kulukohustused kokku ⁽¹⁾			2 187		

⁽¹⁾ Eelarveaasta 2010 netosummad.

Allikas: Euroopa Kontrollikoda koostöötalituse Europaid andmete põhjal.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

4. EAFe rahastavad liikmesriigid, nende tegevust reguleerib nende oma finantsmäärus ja neid haldab eraldi komitee. Euroopa Komisjon vastutab EAFide vahenditest rahastatud toimingute rahalise rakendamise eest. Komisjonisiseselt haldas 2010. aastal suuremat osa EAFi programmidest koostöötalitus EuropeAid (edaspidi „EuropeAid“), mis vastutab ka suurema osa Euroopa Liidu üldeelarvest rahastatavate välissuhete ja arengukoostöö tegevusvaldkondade kulutuste eest⁽¹⁾. Väike osa EAFi projekte⁽²⁾ on seotud humanitaarabiga ning seda juhib humanitaarabi peadirektoraat. Euroopa Investeerimispank (EIP) haldab investeerimisrahastut. Investeerimisrahastut ei kajastata kontrollikoja esitatavas kinnitavas avalduses ega eelarve täitmisele heakskiidu andmisel Euroopa Parlamendis,⁽³⁾ ⁽⁴⁾ kuigi EIP teostab nimetatud toiminguid Euroopa Liidu nimel ja vastutusel, kasutades EAFide ressursse.

5. Pärast Lissaboni lepingu jõustumist 1. detsembril 2009 loodi 1. detsembril 2010 Euroopa välisteenistus, mille ülesanne on toetada Euroopa Liidu kõrget esindajat tema volituste täitmisel ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika rakendamisel ja liidu välissuhtluses esindamise muudes valdkondades. Sellega seoses liitusid 2010. aasta lõpus EuropeAid ja arengu peadirektoraat, moodustades arengu ja koostöö peadirektoraadi EuropeAid, mis alates 2011. aasta jaanuarist viib ellu suuremat osa EAFi programmidest.

6. EAFide toetust rakendatakse projektide kaudu (66 % 2010. aasta maksetest) ja eelarvetoetusest⁽⁵⁾ (34 % 2010. aasta maksetest) ning EAFide haldamiseks kasutatakse kolme peamist haldamise viisi (**tabel 1**): tsentraliseeritud haldus, haldus koostöös rahvusvaheliste organisatsioonidega ja detsentraliseeritud haldus⁽⁶⁾.

⁽¹⁾ Vt 5. peatükk „Välisabi, arengukoostöö ja laienemine“ kontrollikoja 2010. aasta aastaaruandes ELi eelarve täitmise kohta.

⁽²⁾ Moodustab 1,1 % 2010. aastal tehtud maksetest.

⁽³⁾ Vt 10. EAFi suhtes kohaldatava nõukogu 18. veebruari 2008. aasta määruse (EÜ) nr 215/2008 artiklid 118, 125 ja 134 (ELT L 78, 19.3.2008, lk 1) ja kontrollikoja arvamus nr 9/2007 selle määruse heakskiitmise ettepaneku kohta (ELT C 12, 28.1.2008).

⁽⁴⁾ Nende tegevuste kontrollikoja poolt läbiviidava auditi reeglid on sätestatud kolmepoolse lepinguga EIP, komisjoni ja kontrollikoja vahel (üldmainitud kümnenda EAFi suhtes kohaldatava 18. veebruari 2008 finantsmääruse artikkel 134).

⁽⁵⁾ Eelarvetoetuse raames kannab komisjon rahalised vahendid üle partnerriigi riigikassasse, et anda täiendavaid eelarveressursse riikliku arengustrateegia toetuseks.

⁽⁶⁾ 10. EAFi suhtes kohaldatava finantsmääruse artiklid 21–29.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

7. Tsentraliseeritud halduse puhul (49 % maksetest 2010. aastal) rakendab komisjon abimeetmeid otse; koostöös rahvusvaheliste organisatsioonidega tehtava halduse puhul (11 % maksetest 2010. aastal), vastutavad rahvusvahelised organisatsioonid Euroopa Liidu rahastatud tegevuste elluviimise eest, kui nende raamatupidamis-, auditi-, järelevalve- ja hankemenetlused annavad rahvusvaheliselt tunnustatud standarditega võrdväärsed tagatised. EuropeAidi peamised partnerid on ÜRO asutused ja Maailmapank. Detsentraliseeritud halduse puhul (40 % maksetest 2010. aastal) usaldab komisjon teatud tegevuste haldamise abisaajariigi ametivõimudele. EAFi detsentraliseeritud halduse põhimõte esitatud **joonisel 1**.

8. EAFi sekkumist rakendatakse riikides ja riikide poolt, mille sisekontrollisüsteemid on üldiselt nõrgad. Tehingute korrektsust ohustava suure riski põhjusteks on enamike abisaajariikide riiklike eelarvevahendite käsutajate vähene suutlikkus, puudused rahastamiskorra loomisel ja rakendamisel ning rakendusorganisatsioonide ja inspektorite puudulik kontroll. Kontrollide läbiviimist raskendavad ka projektipaikade kaugus ja konfliktid teatud piirkondades.

8. Komisjon leevendab neid riske märkimisväärse varajase avastamis- ja sekkumistegevuse abil. Koostöötalitus EuropeAid (peakorter ja delegatsioonid) teostab kõnealuse kontrolli ulatuse ja laadi suhtes ranget eelkontrolli, mis selgelt ületab õigusaktidega kehtestatud finantskontrolli nõudeid. Seega on kontrollistrateegias oluline roll ennetusmeetmetel, sealhulgas komisjoni töötajate ja eriti riiklike eelarvevahendite käsutajate jaoks ettenähtud koolitust käsitlevatel sätetel. Lisaks on mitmes riigis välja töötatud riiklike eelarvevahendite käsutajate toetamise programm. Viimastel aastatel on märkimisväärselt laiendatud ka juhiste andmist. 2010. aastal avaldati ELi vahenditest abisaajatele ettenähtud finantsjuhtimise suunised.

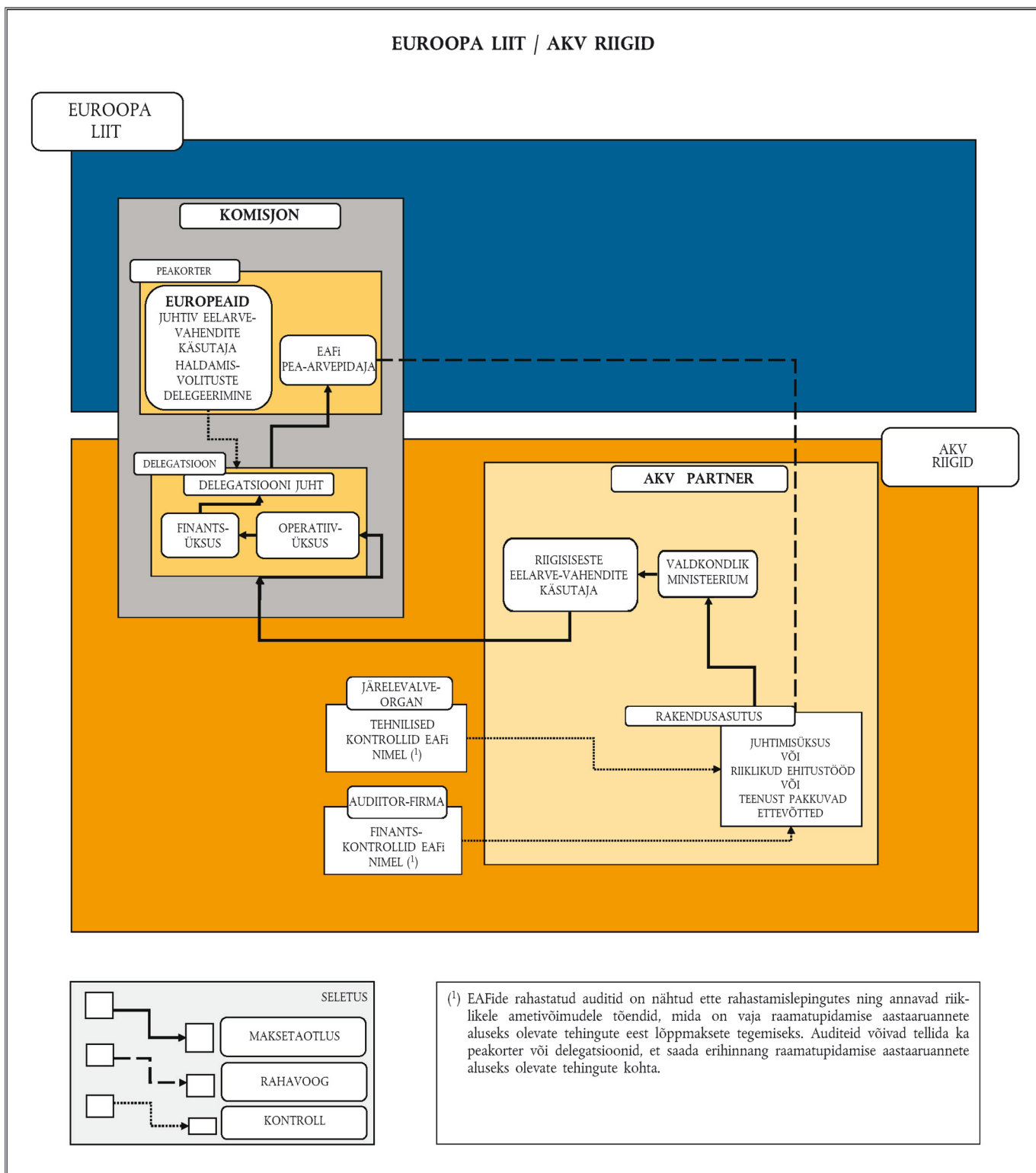
I PEATÜKK – KAHEKSANDA, ÜHEKSANDA JA KÜMNENDA EAFi RAKENDAMINE

Rahaline rakendamine

9. 2010. aastal rakendati kaheksandat, üheksandat ja kümnendat EAFi üheaegselt. Iga EAFi leping sõlmitakse tavaliselt viieaastaseks kohustusperioodiks, kuid makseid võib teha pikema aja jooksul. Kaheksas EAF hõlmab ajavahemikku 1995–2000 ja eraldab Euroopa Liidu abi 14 625 miljoni euro ulatuses. Üheksas EAF hõlmab ajavahemikku 2000–2007 ja eraldab Euroopa Liidu abi 15 200 miljoni euro ulatuses.

10. Kümnes EAF hõlmab kohustusperioodi 2008–2013 ja eraldab Euroopa Liidu abi 22 682 miljoni euro ulatuses. Fond jõustus 1. juulil 2008. Sellest summast 21 967 miljonit eurot eraldatakse AKV-riikidele ja 285 miljonit eurot ülemeremaadele ja -territooriumidele. Need summad hõlmavad ka 1 500 miljoni euro (AKV riigid) ja 30 miljoni euro (ÜMT) suurust eraldist investeerimisrahastule, mida haldab Euroopa Investeerimispank. 430 miljonit eurot on ette nähtud komisjonile EAFi kavandamise ja rakendamise kulude katteks.

Diagramm 1 – Detsentraliseeritud halduse põhimõte

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

11. 2010. aastal liikmesriikidelt saadud osamaksete kogusumma oli 3 500 miljonit eurot. Osamaksete maksmist ei ole veel lõpetatud üheksanda EAFi puhul. 2011. aastal esitatakse üheksanda EAFi lõplik osamaksunõue ning esimesed osamaksed kümnenda EAFi jaoks, kus osalevad kõik 27 liikmesriiki.

12. **Tabelis 2** esitatakse komisjoni hallatavate EAFi vahendite kumulatiivne kasutus ja rahaline rakendamine. 2010. aastal võeti üldiseid kulukohustusi kokku summas 2 662 miljonit eurot (neto 2 187 miljonit eurot), mis on 13 % madalam kui komisjoni rahade kasutamise prognoosid (7). Peamiselt on selle põhjuseks komisjoni otsus mitte täita mitut AKV-sisese koostöö programmiga (8) seotud rahastamisotsust ja mõnda V-FLEX raamistikuga seotud tegevust, (9) lisaks ka viivitused kümnenda EAFi ülemeremaade ja -territooriumide programmdokumentide viimistlemisel ja kümnenda EAFi riigistrateegia dokumentide vahehindamisel. EuropeAidi andmeil olid 2010. aasta individuaalsed kulukohustused (10) 3 710 miljonit eurot (neto 3 304 miljonit eurot), mis ületasid rahade kasutamise prognoosid 410 miljoni võrra (13 %). Vähemalt 305 miljonit sellest pärineb aga eelmiste aastate kulukohustuste kohta käivate andmete korrigeerimisest.

13. Hoolimata asjaolust, et maksed olid kavandatust 8 % väiksemad, oli brutomaksete maht 2010. aastal siiski rekordiline – 3 321 miljonit eurot (neto 3 233 miljonit eurot). Kulutamata kulukohustuste maht vähenes 8 %, 12 490 miljonilt eurolt 11 444 miljoni euroni, mille põhjuseks on 2010. aasta maksete kõrge tase võrreldes uute 2010. aasta kulukohustustega. Vanad ja seisvad kulukohustused (11) suurenesid veel 11 %, 1 217 miljonilt eurolt 1 353 miljoni euroni.

12. Komisjon kinnitab, et ta pidurdas tahtlikult mitmeid projekte, mis ei olnud piisavalt ette valmistatud. Seetõttu oli kulukohustuste määr pisut väiksem kui prognoositud.

13. Nagu kontrollikoda märgib, oli maksete maht rekordiline, mis vähendas täitmata kulukohustuste summat. Samuti on komisjon teinud olulist tööd kaheksanda EAFi projektide lõpetamisel.

Vanade ja mittekasutatavate kohustuste summa suurenemine on seletatav sellega, et eelmistel aastatel, eelkõige 2007. aastal, mil alustas tegevust kümnes EAF, oli kulukohustuste summa suur.

(7) Üldised kulukohustused on seotud rahastamisotsustega. Bruto- ja netosumma vahe tuleneb kulukohustustest vabastamisest.

(8) Vastavalt Cotonou lepingule on AKV-sisene koostöö osa piirkondlikust koostöö- ja integratsiooniraamistikust, ning hõlmab kõiki piirkondlikke meetmeid, millest saavad kasu paljud või kõik AKV riigid.

(9) Toetus arengumaadele finantskriisi mõjudega toimetulemiseks.

(10) On seotud individuaalsete lepingutega. Bruto- ja netosummade vahe tuleneb kulukohustustest vabastamisest.

(11) Vanad kasutamata kulukohustused on rohkem kui 5 aastat tagasi kulukohustusega seotud vahendid, mis on endiselt kulutamata. Seisvad kulukohustused on kulukohustustega seotud, kuid rohkem kui kaks aastat kulutamata vahendid.

Tabel 2 – EAFide ressursside kumulatiivne kasutamine seisuga 31. detsember 2010

(miljonit eurot)

	Olukord 2009. aasta lõpus		Eelarve täitmine eelarveaastal 2010 (neto)				Olukord 2010. aasta lõpus				
	Üldsumma	Täitmis- määr ⁽²⁾	8. EAF ⁽³⁾	9. EAF ⁽³⁾	10. EAF	Üldsumma	8. EAF	9. EAF	10. EAF	Üldsumma	Täitmis- määr ⁽²⁾
A – RESSURSID ⁽¹⁾	48 746		– 85	– 151	282	46	10 701	16 482	21 609	48 792	
B – KASUTAMINE											
1. Üldised kulukohustused	35 591	73,0 %	– 46	– 116	2 349	2 187	10 698	16 463	10 617	37 778	77,4 %
2. Individuaalsed kulukohustused	29 021	59,5 %	8	476	2 820	3 304	10 507	15 683	6 134	32 324	66,2 %
3. Maksed	23 101	47,4 %	157	1 304	1 772	3 233	10 240	13 121	2 973	26 334	54,0 %
C – Välja maksmata (B1–B3)	12 490	25,6 %					458	3 342	7 644	11 444	23,5 %
D – Kasutatav saldo (A–B1)	13 155	27,0 %					3	19	10 992	11 014	22,6 %

⁽¹⁾ Esialgsed eraldised 8., 9. ja 10. EAFile, kaasrahastamine, intressid, erinevad vahendid, ülekanded eelnevatest EAFidest ja korrektsioonid.

⁽²⁾ Protsendina vahenditest.

⁽³⁾ Negatiivsete summade puhul on tegu kulukohustustest vabastatud summadega.

Allikas: kontrollikoda, EAFide rahalise rakendamise aruannete ja finantsaruannete põhjal 31. detsembri 2010. aasta seisuga.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

Komisjoni kaheksanda kuni kümnenda EAFi finantsjuhtimise aastaaruanne

14. Kümnenda EAFi⁽¹²⁾ suhtes kohaldatav finantsmäärus kohustab komisjoni esitama iga-aastase aruande EAFide finantsjuhtimise kohta. Kontrollikoja hinnangul annab aruanne täpse kirjelduse komisjoni eelarveaastaks seatud eesmärkide täitmise (eriti rahalise rakendamise ja kontrollitegevusega seoses), finantsolukorra ja 2010. aastal läbi viidud tegevusi oluliselt mõjutanud sündmuste kohta. Kontrollikoda juhib tähelepanu punktis 12 esitatud tähelepanekule eelmistel aastatel võetud eelarvetoetuste individuaalsete kulukohustuste korrigeerimise kohta 2010. aastal.

⁽¹²⁾ Artiklid 118 ja 124.

II PEATÜKK – KONTROLLIKOJA KINNITAV AVALDUS EUROOPA ARENGUFONDIDE KOHTA

Kontrollikoja kinnitav avaldus Euroopa Parlamendile ja nõukogule kaheksanda, üheksanda ja kümnenda Euroopa Arengufondi kohta – sõltumatu audiitori aruanne

I – Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 287 sätetele ja 10. EAFi suhtes kohaldatava finantsmääruse artiklile 141 (mis kehtib ka eelmiste EAFide kohta) auditeeris kontrollikoda:

- a) kaheksanda, üheksanda ja kümnenda Euroopa Arengufondi 31. detsembril 2010 lõppenud eelarveaasta lõplikku raamatupidamise aastaaruannet, mis koosnes konsolideeritud finantsaruannetest⁽¹³⁾ ning kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi rahalise rakendamise konsolideeritud aruandest, ja
- b) aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust selle osa EAFi vahendite suhtes, mille finantsjuhtimise eest vastutab komisjon⁽¹⁴⁾.

Juhtkonna kohustused

II – Vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 310–325 ja kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi suhtes kohaldatavatele finantsmäärustele vastutab juhtkond EAFide lõpliku raamatupidamise aastaaruande koostamise ja korrakohase esitamise eest ning selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest.

- a) Juhtkonna kohustused EAFide lõpliku raamatupidamise aastaaruande osas hõlmavad raamatupidamise aastaaruande koostamise ja korrakohase esitamisega seonduva sisekontrolli kavandamist, rakendamist ja teostamist, selleks et neis ei esineks pettusest või vigadest tingitud olulisi ebatäpsusi, EAFi peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjade⁽¹⁵⁾ põhjal asjakohaste arvestuspõhimõtete valimist ja rakendamist ja arvestushinnangute koostamist, mis on asjaolusid arvestades mõistlikud. Komisjon kiidab EAFide lõpliku raamatupidamise aastaaruande heaks.
- b) Viis, kuidas juhtkond tagab raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse, tuleneb EAFide finantseeskirjades ette nähtud EAFide rakendamise meetodist. Rakendusülesanded peavad järgima usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtet, mille kohaselt tuleb sisekontrolli kavandada, rakendada ja teostada tõhusalt ja mõjusalt, sh asjakohane järelevalve ja vastavad meetmed vältimaks eeskirjade eiramisi ja pettust ning vajaduse korral kohtuvaidlusi valesti makstud või kasutatud vahendite tagasinõudmiseks. Sõltumata sellest, millist rakendusmeetodit kasutatakse, on komisjonil lõplik vastutus EAFide raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse eest (Euroopa liidu toimimise lepingu artikkel 317).

⁽¹³⁾ Konsolideeritud finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruannet ja Euroopa Arengufondide nõuete tabelit.

⁽¹⁴⁾ Vastavalt kümnenda EAFi suhtes kohaldatava finantsmääruse artiklitele 2, 3 ja 4, artikli 125 lõikele 4 ja artiklile 134 ei laiene avaldus EAFi vahendite sellele osale, mida haldab ja mille eest vastutab EIP.

⁽¹⁵⁾ EAFi peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjade koostamisel lähtuti Rahvusvahelise Raamatupidajate Föderatsiooni (IFAC) välja antud rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamisstandarditest (IPSAS) või nende puudumisel Rahvusvahelise Raamatupidamise Standardite Nõukogu (IASB) välja antud rahvusvahelistest raamatupidamisstandarditest (IAS) / rahvusvahelistest finantsaruandluse standarditest (IFRS). Kooskõlas finantsmäärusega koostati 2010. eelarveaasta konsolideeritud raamatupidamise aastaaruanne komisjoni peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjade alusel, milles kohandatakse tekkepõhise raamatupidamisarvestuse põhimõtted Euroopa Liidule omase keskonnaga, EAFide rakendamist kajastavad konsolideeritud aruanded aga põhinevad jätkuvalt eelkõige raha liikumisel.

Audiitori kohustused

III – Kontrollikoja ülesandeks on esitada oma auditi põhjal Euroopa Parlamendile ja nõukogule kinnitav avaldus, mis kinnitab raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsust ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkust ja korrektsust. Kontrollikoda viis auditi läbi kooskõlas IFAC ja INTOSAI rahvusvaheliste auditistandardite ja eetikanormidega. Nende standardite kohaselt peab kontrollikoda auditi kavandama ja läbi viima selleks, et saada piisav kindlus selle kohta, et EAFide lõplik raamatupidamise aastaaruanne ei sisalda olulisi väärkajastamisi ja selle aluseks olevad tehingud on tervikuna seaduslikud ja korrektsed.

IV – Auditi käigus viiakse läbi protseduure auditi tõendusmaterjali kogumiseks lõplikus konsolideeritud raamatupidamise aastaaruandes esitatud summade ja andmete ning raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Audiitor valib protseduurid tuginedes oma hinnangule, sh hinnates pettusest või vigadest põhjustatud lõpliku raamatupidamise aastaaruande oluliste ebatäpsuste ja selle aluseks olevate tehingute EAFide õigusliku raamistiku nõuetele mittevastavuse riski. Nende riskide hindamisel arvestab audiitor lõpliku konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande koostamise ja korrakohase esitamisega seonduvat sisekontrolli, ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse tagamiseks rakendatud järelevalve ja kontrollisüsteeme, selleks et kavandada antud tingimustes asjakohased auditiprotseduurid. Audit hõlmab ka kasutatud arvestuspõhimõtete asjakohasuse ja antud arvestushinnangute mõistlikkuse, samuti lõpliku konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande ja aasta tegevusaruannete üldise esituslaadi hindamist.

V – Kontrollikoja hinnangul on kogutud auditi tõendusmaterjal piisav ja asjakohane kinnitava avalduse esitamiseks.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsus**Arvamus raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse kohta**

VI – Kontrollikoja hinnangul annab kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi lõplik raamatupidamise aastaaruanne kõikides olulistes küsimustes tõepärase pildi EAFide finantsolukorrast 31. detsembri 2010. aasta seisuga ning nende tehingute finants-tulemuste ja rahavoogude kohta lõppenud aastal, vastavalt finantsmääruse sätetele ja peaarvepidaja poolt vastu võetud raamatupidamiseeskirjadele.

Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta*Tulud***Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tulude seaduslikkuse ja korrektsuse kohta**

VII – Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2010 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad tulud kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

*Kulukohustused***Arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate kulukohustuste seaduslikkuse ja korrektsuse kohta**

VIII – Kontrollikoja hinnangul on 31. detsembril 2010 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad kulukohustused kõigis olulistes aspektides seaduslikud ja korrektsed.

*Maksed***Põhjemus vastupidisele arvamusele raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta**

IX – Kontrollikoja audit näitab, et järelevalve- ja kontrollisüsteemid on maksete seaduslikkuse tagamisel osaliselt mõjusad. Kontrollikoja hinnangul on kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi maksete kõige tõenäolisem veamäär 3,4 %.

Vastupidine arvamus raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta

X – Asjaolude tõttu, mida on kirjeldatud põhjemuses vastupidisele arvamusele raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate maksete seaduslikkuse ja korrektsuse kohta on kontrollikoja hinnangul 31. detsembril 2010 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruande aluseks olevad oluliselt vigadest mõjutatud.

1. september 2011

president

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

Euroopa Kontrollikoda
12, rue Alcide De Gasperi, 1615 Luxembourg, LUXEMBOURG

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

Kinnitava avalduse aluseks olev teave*Auditi ulatus ja lähenemisviis*

15. Kinnitava avalduse punktides VI toodud tähelepanekud EAFide raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse kohta põhinevad konsolideeritud finantsaruannete⁽¹⁶⁾ ning kaheksanda, üheksanda ja kümnenda EAFi rahalise rakendamise konsolideeritud aruande⁽¹⁷⁾ auditil. Audit hõlmas summade ja avalikustamisega seotud tõendusmaterjali kontrollimist testimise abil. See sisaldas ka kasutatud arvestuspõhimõtete, juhtkonna esitatud oluliste hinnangute ja konsolideeritud raamatupidamise aastaaruande üldise esituslaadi hindamist.

16. Kontrollikoja auditi üldist lähenemisviisi ja metoodikat seoses raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute korrektsusega kirjeldatakse 1. peatüki lisa 1.1 teises osas (kontrollikoja aastaaruanne eelarveaasta 2010. eelarve täitmise kohta). EAFide tehingute korrektsust puudutavad tähelepanekud, mis on toodud kinnitava avalduse punktides VII–X, põhinevad alljärgneval:

- a) 195 tehingust koosneva valimi auditeerimine, mis hõlmas 30 individuaalset kulukohustust ning 165 komisjoni kesktalituste ja delegatsioonide tehtud vahe- ja lõppmakset⁽¹⁸⁾. Vajadusel külastati kohapeal rakendusorganisatsioone ja lõplikke abisaajaid, et kontrollida finants- või kuluaruannetes deklareeritud maksete korrektsust;
- b) järelevalve- ja kontrollisüsteemide mõjususe hindamine EuropeAidi kesktalitustes ja delegatsioonides, mis hõlmas järgnevat:
 - i) kontrollikeskkond ja sisekontrollistandardid;
 - ii) eelarvevahendite käsutajate (sealhulgas ka riiklike eelarvevahendite käsutajate) lepingute ja maksete eelkontroll;
 - iii) kontroll ja järelevalve;
 - iv) välisauditid;
 - v) siseaudit;

⁽¹⁶⁾ Vt kümnenda EAFi suhtes kohaldatava 18. veebruari 2008. aasta finantsmääruse artikkel 122: finantsaruanded sisaldavad bilanssi, tulemiaruanne, rahavoogude aruanne ja EAFi nõuete tabelit.

⁽¹⁷⁾ Vt kümnenda EAFi suhtes kohaldatava 18. veebruari 2008. aasta finantsmääruse artikkel 123: rahalise rakendamise aruanded sisaldavad assigneeringuid, kulukohustusi ja makseid kirjeldavaid tabeleid.

⁽¹⁸⁾ EuropeAid: 128 projekti ja 20 eelarvetoetuse tehingut; humanitaarabi ja kodanikukaitse peadirektoraat: 7 humanitaarabi projektiluude tehingut; välissuhete peadirektoraat: 10 halduskulude tehingut.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

- c) komisjoni juhtkonna esitatud teabe analüüs, mis hõlmas EuropeAidi aasta tegevusaruande hindamist.

Raamatupidamise aastaaruande usaldusvärsus

17. Kontrollikoja hinnangul annab EAFide lõplik raamatupidamise aastaaruanne 31. detsembri 2010. aasta seisuga kõikides olulistes küsimustes õiglase pildi EAFide finantsolukorrast ning nende majandustulemustest ja rahavoogudest lõppenud aastal, vastavalt finantsmääruse sätetele ja peaarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele.

18. Sarnaselt 2009. aastale leiti siiski EuropeAidi läbiviidud järelkontrollide ja kontrollikoja auditi käigus, et kodeerimisvigade esinemissagedus on endiselt kõrge⁽¹⁹⁾. Kuigi finantsaruannete auditi käigus leitud kodeerimisvigade tõttu tekkinud veamäär ei ületanud olulisuse läve, teevad need endiselt muret, sest võivad mõjutada raamatupidamise aastaaruande ettevalmistamiseks kasutatavate andmete täpsust, eelkõige seoses aasta lõpus tehtava periodiseerimisega⁽²⁰⁾. Sellised vead mõjutavad ka EuropeAidi finantsjuhtimise andmete usaldusvärsust.

Tehingute korrigeeritus

19. Tehingute kontrollimise tulemused on kokkuvõtlikult esitatud **lisas 1**. Tehingute valimi auditeerimisel leiti, et vigadest on mõjutatud 27 % tehingutest. Kontrollikoja hinnangul on kõige tõenäolisem veamäär 3,4 %⁽²¹⁾. Kontrollikoda kirjeldab allpool olulisi tähelepanekuid põhjalikumalt.

17. Komisjonil on hea meel kontrollikoja järelduse üle, et EAFi 2010. aasta raamatupidamise aruannetes, nagu ka varasemates aruannetes, ei esinenud olulisi vigu.

18. EuropeAid on alates 2009. aastast teinud suuri jõupingutusi arvutipõhisesse süsteemidesse sisestatavate andmete kvaliteedi parandamiseks. Sel eesmärgil algatati 2010/11. aastal juhtimisinfosüsteemi (CRIS) lepingute ja auditimoodulite põhjalik läbivaatus ning tehti horisontaalseid algatusi andmete kvaliteedi parandamiseks.

Nagu kinnitab ka kontrollikoda, ei avalda nimetatud probleem 2010. aasta aruande kvaliteedile olulist mõju.

19. Komisjon märgib, et kontrollikoja eelmise, 2009. aasta tähelepanekute kohaselt ei sisaldanud EuropeAidi EAFi osa olulisi vigu (st alla 2%), kuid eelarve puhul oli hinnanguline veamäär 2–5%. Koostööalalise EuropeAid 2010. aasta eelarve osa puhul leiab kontrollikoda, et selles ei leitud olulisi vigu (1,7%), kuid EAFi tehingute puhul on see üle 2% olulisuse läve (3,4%). Seega tundub, et kontrollikoja auditi tulemuste kohaselt oli koostööalalise EuropeAid kontrollisüsteem viimase kahe aasta jooksul ühtlaselt tulemuslik ja toimus veelgi paremini kui enne 2009. aastat.

⁽¹⁹⁾ Näiteks lepingu liik, lepingu algus- ja lõpukuupäevad.

⁽²⁰⁾ Periodiseerimise eesmärk on tagada, et nii tulud kui kulud on täielikult ja täpselt kirjendatud õigesse aruandeaastas.

⁽²¹⁾ Kontrollikoja kõige tõenäolisema veamäär arvutus põhineb statistiliselt esinduslikul valimil. Esitatud arv on parim hinnang ehk kõige tõenäolisem veamäär. Kontrollikojal on 95% kindlus, et üldkogumi veamäär on vahemikus 1,0% ja 5,9% (vastavalt alumine ja ülemine veapiir).

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

Tulud

20. Kontrollikoja läbiviidud tulutehingute audit näitas, et tehingutes ei esine olulisel määral vigu.

Kulukohustused

21. Kontrollikoja audit näitas, et kulukohustustes ei esine olulisel määral vigu. Detsentraliseeritud haldusega ellu viidud projektide individuaalsed kulukohustused sisaldasid olulisel määral (4 projekti 14st) mittekvantifitseeritavaid vigu, mis olid seotud järgnevaga: hanke-eeskirjade täitmine ja lepingute allakirjutamise õiguslikult siduvad tähtajad.

22. Muude eelarve haldamise viiside alla kuuluvates individuaalsetes kulukohustustes vigu ei leitud. Eelarvetoetuse kulukohustuste osas leidis kontrollikoda, et komisjonipoolse dünaamilise tõlgendamise⁽²²⁾ tõttu tõendas EuropeAid piisavalt ametlikult ja struktureeritult Cotonou lepingu abikõlblikkuskriteeriumidest kinnipidamist.

Maksed

23. Kontrollikoja auditi käigus leiti, et maksed sisaldavad olulisel määral vigu.

Projektimaksed

24. Kvantifitseeritavaid ja mittekvantifitseeritavaid vigu leiti kõikide projektiliikide puhul, välja arvatud tarnelepingud.

25. Peamised projektidele tehtud maksetes tuvastatud kvantifitseeritavad vead olid järgmised:

- a) täpsus: arvutusvead;
- b) tõendamine: arvete või muude tõendavate dokumentide puudumine osutatud teenuste või tarnitud kauba kohta, arved esitati tegelikult tehtud töödest suuremate koguste kohta;
- c) abikõlblikkus: hanke-eeskirjade rikkumine, väljaspool rakendusperioodi tehtud kulud või kulud lepingus sätestamata tegevustele ja teenustele, käibemaksu alusetu maksimine.

21. Komisjon jätkab jõupingutusi, et tõhustada lepingute sõlmimise korra alast koolitust, mida pakutakse nii riiklike eelarvahendite käsutajatele kui ka komisjoni talitustele.

22. Komisjonil on hea meel tõdemuse üle, et komisjon on 2009/10. aastal märkimisväärselt edendanud abikõlblikkuse kriteeriumidele vastavuse hindamise ja tõendamise struktureerimist ja formaliseerimist.

23. Vaata vastust punktile 19.

25.

c) komisjon on esitanud uued juhendid abi saava riigi kehtestatud maksude kohta. Juhendid peaksid lihtsustama teatavate käibemaksu sisaldavate arvete töötlemist.

⁽²²⁾ Vt eriaruanne nr 2/2005 AKV riikidele antava EAFi eelarvetoetuse kohta, punktid 28 ja 29 (ELT C 249, 7.10.2005).

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

26. Kõige sagedamini esinevad mittekvantifitseeritavad vead olid seotud täitmistagatistega, ⁽²³⁾ mida ei kohandatud pärast lepingusummade suurenemist, välissuhete peadirektoraadi halduskulude heakskiitmise ja eraldamise menetluste mittejärgimine, ebapiisavad tõendavad dokumendid ja ühtlustamata lepingueeskirjad.

Eelarvetoetuse maksed

27. Kontrollikoja audit näitas, et eelarvetoetuse maksetes esines palju mittekvantifitseeritavaid vigu, mille põhjuseks oli ebapiisavalt struktureeritud tõendid abisaajariikide valitsuste rahuldavate edusammude üle riigi rahanduse juhtimises. Seda selgitati peamiselt asjakohase hindamisraamistiku puudumisega, kuna teatud abisaajariikide valitsuste riigi rahanduse juhtimise reformiprogrammid olid alles koostamisel või puudusid neil realistlikud, selged ja prioriteetsed eesmärgid. Mõnel juhul ei võrreldud delegatsioonide riigi rahanduse juhtimise hindamisaruannetes edusamme võrdlusperioodiks seatud eesmärkidega. Pärast muudetud riigi rahanduse juhtimise edusammude järelevalve- ja aruandlusraamistiku kohaldamist 2010. aasta juunis ei ole aga 2010. aasta teise poole tehingute kontrollimisel selliseid vigu leitud.

Süsteemide mõjus

28. Süsteemide kontrollimise tulemused on kokkuvõtlikult esitatud **lisas 2**. Kontrollikoda leidis, et süsteemid olid tehingute korrektsuse tagamisel osaliselt mõjusad.

29. Nagu punktis 4 märgitud, on EuropeAidi ülesandeks viia ellu enamik Euroopa Liidu üldeelarvest ja EAFidest rahastatavatest välisabi meetmetest ⁽²⁴⁾. Kui ei ole teisiti märgitud, puudutavad kontrollikoja tähelepanekud (nii järelevalve- ja kontrollisüsteemide mõjususe kui peadirektori aasta tegevusaruande ja kinnituse kohta) kõiki EuropeAidi vastutusvaldkondi.

KOMISJONI VASTUSED

27. Komisjonil on hea meel tõdemuse üle, et alates 2010. aasta juunist, kui võeti kasutusele riigi rahanduse juhtimise edusammude järelevalve- ja aruandluse muudetud raamistik, ei ole leitud vigu riigi rahanduse juhtimise edusammude tõendamise valdkonnas. Komisjon järgib seda lähenemisviisi kõrvalekaldumatult.

⁽²³⁾ Täitmistagatis (ehitustöö- või tarnelepingute puhul) esitatakse tellijale makse vastu mis tahes kahju eest, mis tuleneb töövõtja ebaõnnestunud katsest täita täielikult ja nõuetekohaselt oma lepingujärgseid kohustusi.

⁽²⁴⁾ Välja arvatud ühinemiseelne abi, abi Lääne-Balkani riikidele, humanitaarabi, makromajanduslik finantsabi, ühine välis- ja julgeolekupoliitika ja kiirreageerimise kord.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

Kontrollikeskkond

30. EuropeAidi kontrollikeskkond hinnati mõjusaks nii delegatsioonide kui kesktalituste tasandil.

31. EuropeAidil on selge kontrollistrateegia vigade ennetamiseks, avastamiseks ja parandamiseks ning suurel määral rakendatakse komisjoni sisekontrollistandardeid. 2010. aastal jätkas EuropeAid pingutusi järelevalve- ja kontrollisüsteemide edasiseks tugevdamiseks. Nagu märgitud komisjoni vastustes kontrollikoja EAFe käsitlevatele aastaaruannetele 2008⁽²⁵⁾ ja 2009,⁽²⁶⁾ koostas EuropeAid „Tegevuskava EuropeAidi juhtimis- ja kontrollipüramiidi tugevdamiseks” ja hakkas seda rakendama⁽²⁷⁾. Kava käsitles suuremat osa kontrollikoja eelmiste aastaaruannete tähelepanekute ja soovitudest ning hõlmas ka meetmeid kohtade täitmise paremaks sidumiseks organisatsiooni eesmärkidega⁽²⁸⁾. 2010. aastal oli aga kava rakendamine alles algjärgus.

Eelkontrollid

32. Kontrollikoja hinnangul on delegatsioonide eelarvevahendite käsutajate läbiviidud eelkontrollid vigade ennetamisel, avastamisel ja parandamisel osaliselt mõjusad.

Projektid

33. Projektimaksete puhul leiti puudusi seoses kulude õigsuse, tegelikkuse ja abikõlblikkustega (vt punkt 25). Lepingutüübilt sõltuvalt toetuvad EuropeAidi eelkontrollid sageli välisinspektorite sertifikaatidele (ehitustööde lepingute puhul) või välisaudititele ja kulude kontrollimisele (programmi eelarvestuse, toetuste ja teenuste osutamise lepingute puhul). Kontrollikoja leitud vigade esinemissagedus kuludes, mida kontrolliti selliste väliste sertifitseerimiste, auditite ja kontrollide abil, näitab seda, et nende meetoditega saadav kindlus on piiratud. Näiteks leidis kontrollikoda vigu 12 tehingus, mis olid seotud pärast välisauditit või välist kulude kontrollimist heaks kiidetud toetuslepingutega.

31. „Tegevuskava koostöötalituse EuropeAid juhtimis- ja kontrollipüramiidi tugevdamiseks” viiakse ellu vastavalt ajakavale ja 2011. aasta keskpaiga seisuga on paljud selle meetmed juba rakendatud. 2011. aasta juulis jõuab lõpule mahukas töö, kui võetakse kasutusele kaks korda aastas esitatava välisabi korraldamise aruande koostamise vahend, mis võimaldab tulemuslikkuse põhinäitajad hankida juhtimise infosüsteemidest.

33. Kindluse saamisel ei toetu komisjon üksnes kulude kontrollimisele. Koostöötalituse EuropeAid (kohustuslik) auditimeetodika hõlmab riskihinnangut, mille tulemusel valitakse igal aastal välja sellised meetmed, mille suhtes teostatakse riskipõhine audit enamasti lisaks kulude kohustuslikule kontrollimisele. Lisaks sellele jätkab EuropeAid tööd kulude kontrollimise kvaliteedi parandamiseks. Hiljuti avaldati kulutuste kontrollimist käsitlevad tegevussuunised, millest tuleb lähtuda nii komisjoni kui ka abisaajate audiitoritel. Kontrollitulemuste kvaliteeti hindavad ka delegatsioonid ja peakorter.

⁽²⁵⁾ Punkt 54.

⁽²⁶⁾ Punkt 54 b.

⁽²⁷⁾ Tegevuskava EuropeAidi juhtimis- ja kontrollipüramiidi tugevdamiseks, 19.11.2010.

⁽²⁸⁾ Tegevuskava EuropeAidi juhtimis- ja kontrollipüramiidi tugevdamiseks, 19.11.2010, meede 7.1 ja 7.2.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

Eelarvetoetus

34. Eelarvetoetuse osas oli üks märgatav edasimineku see, et 2010. aasta teisel poolel võeti kasutusele uus formaat ja kava delegatsioonide iga-aastaseks aruandluseks riigi rahanduse juhtimissüsteemide reformidest abisaajariikides. Selle eesmärk on tagada, et maksed põhinevad maksetingimuste struktureeritud hindamisel. Osade abisaajariikide riigi rahanduse juhtimise reformiprogrammid olid aga alles koostamisel või puudusid neil realistlikud, selged ja prioriteetsed eesmärgid, mis takistas reformi edusammude struktureeritud hindamist (vt punkt 27).

Kontroll ja järelevalve

35. Kontrollikoja hinnangul on EuropaAidi kesktalituste poolne kontroll ja järelevalve mõjus ja delegatsioonidepoolne kontroll ja järelevalve osaliselt mõjus.

EuropeAidi kesktalitused

36. EuropeAidi kesktalitused kasutavad mitmeid vahendeid, et kontrollida põhitegevust ja põhikontrollide toimimist.

37. Kesktalitused analüüsivad delegatsioonide kaks korda aastas esitatavaid välisabi haldamise aruandeid, et kontrollida projektide rakendamist abisaajariikides ning muid aspekte, nagu näiteks delegatsioonide sisekontrollisüsteeme ja personali. 2010. aastal külastatud delegatsioonides leidis kontrollikoda, et aruanded andsid asjakohast ja usaldusväärset teavet. EuropeAidi tegevuskava eesmärk on tugevdada nende kui peamise kontrolli rolli ning paigutada aruanded „kontrollipüramiidi aluseks ning muuta need peamiseks delegatsioonide ja peakorteri põhiliseks aruandluse töövahendiks”. Selles kontekstis on delegatsioonide juhid 2011. eelarveaasta kohta esmakordselt kohustatud esitama kinnituse oma tegevuse ning tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta. Juhtide kinnitused toetavad peadirektori iga-aastast kinnitust ⁽²⁹⁾.

34. Komisjonil on hea meel tõdemuse üle, et riigi rahanduse juhtimise süsteemide reformide aastaaruannete uus vorm kujutab endast edasiminekut. Eeldatakse, et selle lähenemisviisi lõplik juurdumine võimaldab muuta selgemaks eesmärged ja kasutada hindamisel asjakohaseid võrdlusperioode.

⁽²⁹⁾ Tegevuskava EuropeAidi juhtimis- ja kontrollipüramiidi tugevdamiseks, 19.11.2010, meetmed 2.1 ja 2.2.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

38. Kontrollkülastused delegatsioonidesse aitavad EuropeAidi kesktalitel hinnata projektide rakendamist ning delegatsioonide sisekorralduse, süsteemide ja protsesside asjakohasust. Lisaks aasta jooksul tehtud 14 kontrollkülastusele analüüsis EuropeAid 2008. ja 2009. aastal tehtud 14 kontrollkülastuse tulemusi. Analüüs rõhutab vajadust suurendada veelgi delegatsioonide rahastamis- ja põhitegevusosakondade suutlikkust ning parandada projektide järelevalvet ja partnerriikide isevastutust.

39. EuropeAidi kesktalitused andsid 2009. aasta lõpus välja delegatsioonidele kohapealsete kontrollide tegemiseks mõeldud täiendavad suunised, mis sisaldasid ka valikukriteeriumeid nii põhitegevuse- kui finantsaspektide asjakohaseks kajastamiseks. Suurem osa 2010. aastal külastatud delegatsioonide siiski veel ei järginud soovitatud menetlusi (vt punkt 44). Kontrollikoda leidis ka, et EuropeAidi kesktalitused ja delegatsioonid jätkasid projektide järelevalvet ja partnerriikide isevastutuse parandamiseks EAFide riiklike eelarvevahendite kasutajate toetamist (vt punkt 43).

40. EuropeAidi poolt raamlepingu alusel tellitud auditid annavad väärtuslikku teavet süsteemsetest puudustest, mis mõjutavad projektide kontrollisüsteeme ning potentsiaalselt abikõlblimatute kulude taset ja iseloomu. EuropeAidi kesktalitused analüüsisid neid audititulemusi igal aastal ning viivad läbi järelkontrolli. Suurem osa leide on korduvad, hõlmates puudulikku või ebapiisavat dokumentatsiooni ja rakendusorganisatsioonide ebakorrektsed hankemenetlusi. Sellega seoses oli üheks olulisemaks saavutuseks 2010. aasta lõpus valminud ja levitatud dokument „ELi välistegevuse rahaliste vahendite saaja-tele mõeldud finantsjuhtimise abimaterjalid“, mille eesmärk oli suurendada rakendusorganisatsioonide teadlikkust finantsjuhtimisest ja abikõlblikkuseeskirjadest.

41. EuropeAidi kesktalitused kontrollivad nõuetest kinnipidamist ka tehingute järelkontrolli kaudu. Nagu eelnevatel aastatel, leiti kontrollimise käigus sageli vigu EuropeAidi CRIS-infosüsteemis⁽³⁰⁾ sisalduvates andmetes. Hankemenetluste dokumentatsioon leiti samuti olevat puudulik. Finantsmõjuga vead olid seotud aga ettemaksete põhjendamata tasaroveldusega, mis nuginii parandatakse enne lepingute lõpetamist. Ehkki EuropeAid on aastate jooksul tehingute järelkontrollide süsteemi edasi arendanud, ei ole see ikka veel tõhus alustehingute korrektsusega seotud vigade ning eelarvevahendite kasutajate läbiviidud eelkontrollide puuduste avastamisel.

39. Koostöötalituse EuropeAid kohapealse kontrolli suuniste täitmine ei ole praegu kohustuslik. Koostöötalituses EuropeAid toimub praegu arutelu järelevalveraamistiku (sh kohapealse kontrolli) korrastamiseks, pidades silmas praegusi ressursipiiranguid (töötajate arv, lähetuste eelarve) ja julgeolekuprobleeme. EuropeAid kavatses üle minna järelevalvet ja hindamist mitmeaastasele kavandamisele ning tugevdada juhendamist ja aruandlust järelevalvet valdkonnas. 2011. aastal muudetakse kaks korda aastas delegatsioonide poolt esitatavaid välisabi aruandeid ning koostatakse uued programmide ja projektide olulistsükli haldamise suunised.

41. Koostöötalitus EuropeAid vaatab praegu läbi oma sisekontrolli struktuuri ja käsitleb uuesti tehingute järelkontrollide süsteemi kulutõhususe küsimusi.

⁽³⁰⁾ Ühine infosüsteem RELEX (Common RELEX Information System).

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

42. EuropeAid ei ole pannud paika juhtimisinfosüsteeme kohapealsete kontrollide tulemuste ja järelkontrollide seireks, mistõttu on peadirektoril ja delegatsioonide juhtidel keeruline saada kinnitust, et parandusmeetmed on võetud õigeaegselt, eriti seoses leitud vigade parandamisega. Lisaks ei ole veel ühendatud EuropeAidi infosüsteemid CRIS Audit ja CRIS Recovery Orders, mis raskendab parandusmeetmete kontrollimist.

Delegatsioonid

43. Nagu eelnevatel aastatel, leidis kontrollikoda, et suurema osa EAFide abi saavate riikide riiklike eelarvevahendite käsutajate puhul on kontrollid halvasti dokumenteeritud ja ebamõjusad. EuropeAidi kesktalitused ja delegatsioonid osutasid sageli tehnilist abi kontrollide suutlikkuse suurendamiseks, kuid tulemused olid tihti piiratud, kas siis seetõttu, et riiklike eelarvevahendite käsutajad ei täitnud oma ülesandeid asjakohaselt, ressursid olid piiratud või oli kaadrivoolavus suur.

44. Suurem osa kontrollikoja 2010. aastal külastatud delegatsioone ei järginud EuropeAidi kohapealsete kontrollide tegeviseks koostatud suuniseid (vt punkt 39). EuropeAidi 2010. aastal koostatud kokkuvõtte ajavahemikul 2008 märts – 2009 september⁽³¹⁾ tehtud 14 kontrollkülastuse tulemustest näitab, et delegatsioonide ressursid on piiratud, mis pärsib sageli nende suutlikkust teatud peamiste järelevalvetegevuste läbiviimisel, nagu näiteks projektide kohapealne järelevalve (eelkõige seoses rahaliste aspektidega). EuropeAidi tegevuskavas käsitletakse vajadust parandada projektide järelevalvet⁽³²⁾.

Välisauditid

45. Kontrollikoja hinnangul olid välisauditid mõjusad EuropeAidi kesktalituste osas ja osaliselt mõjusad delegatsioonide osas.

KOMISJONI VASTUSED

42. Standardse arvutipõhise vahendi puudumine ei tähenda, et auditi- ja järelevalve tulemuste alusel ei võta järelemeetmeid. Iga edasivolitatud eelarvevahendite käsutaja võtab audititulemuste alusel järelemeetmed ja vajaduse korral väljastab tagasinõudekorralduse.

EuropeAid eeldab, et süsteemi audititulemuste töötlemise ja tagasinõudekorralduste esitamise moodulid seostatakse juhtimisinfosüsteemiga CRIS 2011. aasta lõpuks.

Vaata ka vastuseid punktidele 31 ja 62c.

43. Vaata vastust punktile 8.

44. Vaata vastust punktidele 39 ja 62c.

⁽³¹⁾ EuropeAid 01: „Kontrollkülastused ajavahemikul märts 2008 – september 2009: peamiste soovitude kokkuvõte”, 17.12.2010.

⁽³²⁾ Tegevuskava EuropeAidi juhtimis- ja kontrollipüramiidi tugevdamiseks, 19.11.2010, meede 6.2.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

EuropeAidi kesktalitused

46. EuropeAidi kesktalitused on töötanud välja ühtse meetoodika aasta auditikava koostamiseks, rakendamiseks ja järelkontrolliks, mis on EuropeAidi kesktalitustele ja delegatsioonidele kohustuslik. 2010. aasta oluline edusamm oli ühise võrdlusnäitaja kehtestamine, milleks oli aasta auditite 5 % katvuse saavutamine. EuropeAidi kesktalitused järgisid seda meetoodikat.

47. EuropeAidi kesktalitused kontrollivad põhjalikult delegatsioonide välisauditi funktsiooni ning komisjoni auditi raamlepingu alusel tehtud välisauditite kvaliteeti. Iga-aastane põhjalik kvaliteedikontroll annab kasulikku teavet vajalikest parandustest ning on aluseks välisaudiitoritele antavate edasiste juhiste ja suuniste koostamisele.

Delegatsioonid

48. Suures osas tegid delegatsioonid oma välisauditeid vastavalt meetoodikale. Kontrollikoda leidis siiski valdkondi, mis vajavad parandamist. Nagu märgitud juba kontrollikoja EAFE käsitlevas aastaaruandes 2009, ⁽³³⁾ piirab personali nappus delegatsioonides nende suutlikkust algatada riskianalüüsi alusel läbiviidavaid auditeid, sest esmatähtsad on kohustuslikud auditid. Ka on sel negatiivne mõju auditiaruannete kontrollimise ja heakskiidumenetluste pikkusele, millega kaasneb oht, et abikõlbmatud kulud jäävad tagasi saamata.

Siseaudit

49. Kontrollikoja hinnangul on siseaudit mõjus.

50. Siseauditi üksus ⁽³⁴⁾ täitis oma esmase eesmärgi anda peadirektorile piisav kindlus seoses EuropeAidi riskide juhtimise, kontrolli ja sisemiste juhtimisprotsesside mõjususega. 2009. aastal esinenud personali nappuse probleem lahendati ning siseauditi üksus täitis oma 2010. aasta töökava täies mahus.

46. Komisjonil on hea meel kontrollikoja järelduse üle, et koostalituse EuropeAid välisauditi meetoodika on eelmise aastaga võrreldes märkimisväärselt paranenud.

48. Kuigi töötajate vähesus mõjutab tõepoolest auditiaruande kontrollimise ja heakskiidumenetluse kestust, ei tee komisjon lõppmakseid enne, kui kõik nõutavad auditiaruanded on kätte saadud. Seetõttu on oht, et abikõlbmatute kulude eest väljamakstud summad jäävad tagasi saamata, väga väike.

⁽³³⁾ Punkt 47.

⁽³⁴⁾ Siseauditi üksus on üks komisjoni peadirektoraadi üksustest. Seda juhib üksuse juhataja, kes annab aru otse peadirektorile. Üksuse ülesanne on tagada sõltumatu kindlus sisekontrollisüsteemide mõjususe kohta eesmärgiga parandada peadirektoraadi tehinguid.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

51. 2010. aastal on märkimisväärselt vähenenud aeg, mis kulub EuropeAidi kesktalitel auditaruannete eelõude kommenteerimiseks ning siseauditi üksuse ja siseauditi talituse soovitude järelkontrolliks⁽³⁵⁾. Ikka veel esines olulisi viivitusi mõningate eelmiste aastate soovitude rakendamisel, peamiselt seoses personali ja IT-küsimustega.

Komisjoni juhtkonna esitatud teabe usaldusväärsus

52. Komisjoni juhtkonna esitatud teabe kontrollimise tulemused on kokkuvõtlikult esitatud **lisas 3**.

53. Aasta tegevusaruanne annab õiglase ülevaate mitmesuguste kehtivate järelevalve- ja kontrollisüsteemide rakendamisest ja tulemustest. Aruanne on selge ja informatiivne, eelkõige tänu kvantitatiivsete näitajate kasutamisele. Aruandest selgub, et arvestades EuropeAidi mitmeaastase kontrollisüsteemi struktuuri ja tulemusi, ei usu EuropeAid, et allesjäänud veamäär⁽³⁶⁾ väärib reservatsiooni esitamist peadirektori kinnituses. Tõendeid selle väite toetuseks aga endiselt ei esitata.

54. Selleks, et näidata, kuidas eri kontrollitasandid aitavad kaasa vigade avastamisele ja parandamisele, esitas EuropeAid esmakordselt kokkuvõtte eelkontrollide ning tehingute järelkontrollide abil avastatud ja parandatud vigadest⁽³⁷⁾. Andmed ei ole siiski täielikud, kuna puudub põhjalik teave EuropeAidi väljaspool auditiraamistikku tehtud auditite ja kulude kontrolli või abisaajate algatatud kontrolli järel avastatud ja parandatud vigadest.

55. EuropeAid ei ole veel välja töötanud põhinäitajat, mille abil hinnata pärast eel- ja järelkontrollide allesjäänud vigade finantsmõju. Nagu märgitud juba kontrollikoja EAFe käsitavas aastaaruandes 2009,⁽³⁸⁾ ei ole sellise näitaja puudumise tõttu EuropeAidil võimalik tõendada, et puuduste ja vigade finantsmõju jääb allapoole kehtivat olulisuse taset. Kontrollikoda märgib, et EuropeAid töötab välja meetodikat sellise teabe esitamiseks⁽³⁹⁾.

KOMISJONI VASTUSED

51. Auditi käigus esitatud soovitude rakendamisel esines olulisi viivitusi põhjustel, mis on seotud personalipoliitika ja arvutisüsteemidega. Mõlemal juhul on kiirete lahenduste leidmine väga raske, arvestades aastase planeerimistsükli raames poliitika muutmise ja muudatuste rakendamise ettevalmistamiseks kuluvat aega. Siiski rakendab EuropeAid kõiki soovitusi ja võtab järelemeetmeid väga hoolikalt. See puudutab ka iga kuue kuu tagant esitatavaid auditi juhtimise aruandeid.

53. Komisjon arvab, et koostöötalituse EuropeAid peadirektori aasta tegevusaruande kinnitava avalduse nelja koostisosana kvalitatiivsed ja kvantitatiivsed näitajad on piisavad, et peadirektor saaks nende alusel esitada mõistliku kinnituse, ning annavad täpse hinnangu koostöötalituse EuropeAid finantsjuhtimise korrektsusele.

54. Aasta tegevusaruandest nähtub selgelt, et audiitorite avastatud ja parandatud vigu käsitlevad andmed hõlmavad ainult koostöötalituse EuropeAid auditi raamlepingu kohaste lepinguliste audiitorite andmeid. Seega on koostöötalituse EuropeAid iga-aastase vigade avastamise ja parandamise rahaline tulem palju suurem, kui võib järeldada aruandest. Infotehnoloogia arendamine võimaldaks keskpikas perspektiivis hõlmata ka kohapealsete lepinguliste audiitorite finantsjäreldused, kuid sellise lahenduse kulutõhusust ei ole põhjalikult hinnatud.

55. Koostöötalitus EuropeAid alustas peadirektoraadi (pärast kõikide kontrollide teostamist) allesjäänud vigade määra arvutamise meetodika väljatöötamist kavakohaselt 2010. aastal ja jätkab seda vastavalt ajakavale 2011. aastal. Meetodika kiideti heaks 2011. aasta märtsis ning 2011. aasta mais käivitati prooviuring selle kontrollimiseks ja täielikuks rakendamiseks vajalike tööde kava välja-töötamiseks.

⁽³⁵⁾ Siseauditi talitus on komisjoni peadirektoraat. Selle ülesanne on tagada sõltumatu kindlus sisekontrollisüsteemide mõjususe kohta ja aidata komisjoni arvamuste, nõuannete ja soovitude kaudu.

⁽³⁶⁾ Pärast läbiviidud eel- ja järelkontrollide allesjäänud veamäär.

⁽³⁷⁾ EuropeAidi 2010. aasta tegevusaruanne, punkt 3.1.2.2.4, lk 30.

⁽³⁸⁾ Punkt 50.

⁽³⁹⁾ EuropeAidi 2010. aasta tegevusaruanne, punkt 3.1.2.2.4, lk 30.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

56. Eelarveaasta 2010 osas kinnitas EuropeAidi peadirektor, et ta on saanud piisava kindluse selle kohta, et olemasolevad kontrollimenetlused annavad vajaliku garantii seoses tehingute korrektsusega. Kontrollikoja audit seda väidet ei kinnita. Auditi käigus leiti, et EuropeAidi süsteemid olid osaliselt mõjusad ning EuropeAidi poolt EAFidest ja ELi välissuhete ja arengukoostöö üldeelarvest tehtud maksed sisaldasid olulisel määral vigu ⁽⁴⁰⁾.

57. Kontrollikoda on seisukohal, et peadirektori kinnitus ja aasta tegevusaruanne annavad finantsjuhtimise korrektsusele osaliselt õiglase hinnangu.

Järeldused ja soovitused

Järeldused

58. Kontrollikoda järeldab oma audititööle tuginedes, et EAFide 31. detsembril 2010 lõppenud eelarveaasta raamatupidamise aastaaruanne annab kõikides olulistes aspektides õiglase pildi EAFide finantsolukorrast ning majandustulemustest ja rahavoogudest lõppenud aastal, vastavalt finantsmääruse säetele ja peaarvepidaja poolt vastu võetud arvestuseeskirjadele.

59. Kontrollikoda järeldab oma audititööle tuginedes, et 31. detsembril 2010 lõppenud eelarveaastal:

- a) ei esinenud EAFide tuludes olulisel määral vigu;
- b) ei sisaldanud EAFide individuaalsed kulukohustused olulisel määral vigu, kuid sisaldasid märkimisväärsel arvul mittekvantifitseeritavaid vigu;
- c) EAFide maksed sisaldasid olulisel määral vigu.

60. Tuginedes oma audititööle järeldab kontrollikoda, et EuropeAidi järelevalve- ja kontrollisüsteemid olid maksete seaduslikkuse tagamisel osaliselt mõjusad.

KOMISJONI VASTUSED

56. Komisjon on töötanud oma kontrollid välja selliselt, et need hõlmaksid komisjoni mitmeaastaste projektide täielikku olelutsükli. Ta on seisukohal, et järelevalve- ja kontrollisüsteemid on töökindlad ning neid on eelmise aastaga võrreldes märkimisväärselt täiustatud. Kontrollikoja eelmiste aastate soovitusi on täidetud. Paljud parandused on heaks kiitnud ka kontrollikoda, kelle hinnangu kohaselt on kontrollisüsteemi kesksed osad mõjusad. Muu hulgas hinnati 2010. aastal mõjusaks koostööalutuse EuropeAid kontrollikeskkond.

Vaata ka vastust punktile 19.

57. Vaata vastust punktile 53.

59.

c) Vaata vastust punktile 19.

60. Vaata vastust punktile 56.

⁽⁴⁰⁾ Vt 5. peatükk „Välisabi, arengukoostöö ja laienemine” kontrollikoja aastaaruandes ELi 2010. aasta eelarve täitmise kohta, punktid 5.35 ja 5.36 ning lisa 5.1.

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

61. Nagu märgitud eelnevates aastaaruannetes EAFide kohta, on EuropeAid pannud paika põhjaliku kontrollistrateegia, kuid teatud valdkondades esineb veel puudusi. 2010. aasta lõpus avaldas EuropeAid „Tegevuskava EuropeAidi juhtimis- ja kontrollipüramiidi tugevdamiseks”. Kava käsitles mitmeid kontrollikoja eelnevate aastaaruannete ja ka käesoleva aastaaruande tähelepanekuid ja soovitusi ning selle abil saab oluliselt parandada EuropeAidi järelevalve- ja kontrollisüsteemide kavandamist ja rakendamist.

Soovitused

62. Kontrollikoja varasemates aastaaruannetes antud soovitustega tegelemise tulemused on esitatud **lisas 4**. Käesoleva kontrollimise ning 2010. aasta leidude ja kokkuvõtete põhjal soovib kontrollikoda, et EuropeAid viib ellu järgmised tegevuskavas ette nähtud meetmed:

- a) töötab välja põhinäitaja, mille abil hinnata pärast eel- ja järelkontrolli allesjäänud vigade finantsmõju (vt punkt 55)⁽⁴¹⁾;
- b) hindab mitmesuguste kontrollide (eriti tehingute järelkontrollisüsteemi) kulutõhusust (vt punktid 41 ja 61)⁽⁴²⁾;
- c) suurendab mitmeaastaste järelevalve- ja hindamiskavade alusel tehtava projektide järelevalve (sealhulgas ka kohapealsete kontrollide) tõhusust (vt punkt 44).

KOMISJONI VASTUSED

61. Vaata vastust punktile 31.

62.

- a) Koostöötalitus EuropeAid alustas peadirektoraadi (pärast kõikide kontrollide teostamist) allesjäänud vigade määra arvutamise metoodika väljatöötamist kavakohaselt 2010. aastal ja jätkab seda vastavalt ajakavale 2011. aastal. Metoodika kiideti heaks 2011. aasta märtsis ning 2011. aasta mais käivitati prooviuring selle kontrollimiseks ja täielikuks rakendamiseks vajalike tööde kava väljatöötamiseks.
- b) Komisjon alustas kontrollide kulutõhususe alast tööd kogu koostöötalituse EuropeAid kontrollistrateegia läbivaatamise raames juba 2010. aastal. See töö vaadatakse läbi ja taaskäivitatakse 2011/12. aastal vastavalt finantsmääruse läbivaatamise lõplikele tulemustele.

Vaata ka vastust punktile 41.

- c) EuropeAid kavatses üle minna järelevalve ja hindamise mitmeaastasele kavandamisele ning tugevdada juhendamist ja aruandlust järelevalve valdkonnas. 2011. aastal muudetakse kaks korda aastas delegatsioonide esitatavaid välisabi aruandeid ning koostatakse uued programmide ja projektide olelustusikli haldamise suunised.

⁽⁴¹⁾ Vt ka kontrollikoja EAFe käsitlev aastaaruanne 2009, punkt 54(a).

⁽⁴²⁾ Vt ka kontrollikoja EAFe käsitlev aastaaruanne 2009, punkt 54(b).

KONTROLLIKOJA TÄHELEPANEKUD

KOMISJONI VASTUSED

63. Kontrollikoda soovib EuropeAidil ka:

- a) kontrollida välisinspektorite sertifikaatide, auditite ja kulude kontrolli usaldusväärsust (vt punkt 33);
- b) võtta kasutusele juhtimisinfosüsteem, mis võimaldab peadirektoril ja delegatsioonide juhtidel paremini kontrollida kohapealsete kontrollide, järelkontrollide, välisauditite ja kulude kontrolli tulemusi (vt punkt 42);
- c) ühendada EuropeAidi infosüsteemid CRIS Audit ja CRIS Recovery Orders (vt punkt 42);
- d) jätkata pingutusi tagamaks, et andmed salvestatakse CRIS-infosüsteemi täielikult ja õigeaegselt (vt punktid 18 ja 41).

64. Eelarvetoetuse puhul soovib kontrollikoda, et EuropeAid:

- a) tagab, et delegatsioonid kasutavad järjepidevalt uut formaati ja kava delegatsioonide iga-aastaseks aruandluseks riigi rahanduse juhtimisüsteemide reformidest abisaajariikides, et anda struktureeritud ja ametlik ülevaate riigi rahanduse juhtimise edusammudest (punkt 34);
- b) edendab poliitilise dialoogi abil selge hindamisraamistiku kehtestamist abisaajariikide riigi rahanduse juhtimise reformiprogrammidele (punkt 34).

63.

- a) mis puudutab välisinspektorite sertifikaatide, auditite ja kulude kontrolli usaldusväärsust ja kvaliteeti, siis komisjoni talitused kontrollivad seda. Lisaks muutis komisjon 2008. aastal kohustuslikuks tehnilise auditi teostamise selliste ehitustööde lepingute puhul, mille summa ületab 15 miljonit eurot, ja avaldas ka sellekohase standardjuhendi. Tehniline audit hõlmab kogu projekti olelustusükli projekteerimisest rakendamiseni, sealhulgas välisinspektorite sertifikaatide kontrolli. Kõnealuste muudatuste mõju ei pruukinud 2010. aastal veel täielikult ilmneda. Komisjon kaalub praegu ka abisaajate lepingust tulenevate kulude kontrollimise kvaliteedi parandamise võimalusi.
- b) Komisjon töötab välja juhtimisinfosüsteeme (elkõige uut veebipõhist delegatsioonide aruandluse süsteemi), et juhtkond saaks paremini jälgida selle valdkonna tegevuse ja finantsjuhtimise andmeid.

Vaata ka vastust punkti 62 alapunktile c.

- c) EuropeAid eeldab, et süsteemi audititulemuste töötlemise ja tagasinõudekorralduste esitamise moodulid seostatakse juhtimisinfosüsteemiga CRIS 2011. aasta lõpuks.
- d) EuropeAid jätkab 2009. aastal alustatud jõupingutusi sisestata- vate andmete kvaliteedi parandamiseks. Sel eesmärgil algatati 2010/11. aastal juhtimisinfosüsteemi (CRIS) lepingute ja auditimoodulite põhjalik ülevaatus.

64.

- a) Komisjon tagab muudetud formaadi järjekindla kasutamise, et edendada struktureeritud ja vormikohast lähenemisviisi riigi rahanduse juhtimise edusammude hindamisele.
- b) Komisjon tunnustab, et selge raamistik abisaajate riigi rahanduse juhtimise reformistrateegiate hindamiseks tuleb kehtestada kohe eelarvetoetuse andmise alguses. Seda lähenemisviisi toetab asja- omaste ametiasutuste korrapärane poliitiline dialoog.

LISA 1

EUROOPA ARENGUFONDIDE TEHINGUTE KONTROLLI TULEMUSED

	2010			2009	2008	2007
	Projektid	Eelarvetoetus	Kokku			
VALIMI SUURUS JA STRUKTUUR						
Kulukohustused kokku:	20	10	30	50	45	60
Tehingute arv kokku (<i>nendest</i>):	145	20	165	170	170	148
Ettemaksed	0	0	0	0	40	0
Vahe-/lõppmaksed	145	20	165	170	130	148

KONTROLLI TULEMUSED ⁽¹⁾ ⁽²⁾

Kontrollitud maksete osakaal, mis oli:

Vigadest mõjutamata	74 %	(107)	65 %	(13)	73 %	(120)	78 %	76 %	63 %
Vigadest mõjutatud	26 %	(38)	35 %	(7)	27 %	(45)	22 %	24 %	37 %

Vigadest mõjutatud maksete analüüs

Analüüs vea tüübi kaupa

Mittekvantifitseeritavad vead	39 %	(15)	100 %	(7)	49 %	(22)	65 %	61 %	49 %
Kvantifitseeritavad vead	61 %	(23)	0 %	(0)	51 %	(23)	35 %	39 %	51 %
Abikõlblikkusvead	70 %	(16)	0 %	(0)	70 %	(16)	23 %	44 %	68 %
Tõendamisvead	17 %	(4)	0 %	(0)	17 %	(4)	23 %	38 %	21 %
Täpsusvead	13 %	(3)	0 %	(0)	13 %	(3)	54 %	19 %	11 %

KVANTIFITSEERITAVATE VIGADE HINNANGULINE MÕJU

Kõige tõenäolisem veamäär:

	3,4 %
Alumine veapiir	1,0 %
Ülemine veapiir	5,9 %

(1) Selleks, et paremini arvesse võtta poliitikavaldkondade rühma valdkondade erinevaid riskiprofiile, jagati valim segmentideks.

(2) Sulgudes esitatud numbrid näitavad tehingute tegelikku arvu.

LISA 2

EUROOPA ARENGUFONDIDEST JA ÜLDEELARVEST RAHASTATAVA ARENGUABI SÜSTEEMIDE KONTROLLI TULEMUSED

Hinang valitud järelevalve- ja kontrollisüsteemidele

Süsteem	Kontrollikeskkond	Eelkontrollid	Kontroll ja järelevalve	Välisauditid	Siseauditid	Üldhinnang
EuropeAidi kesksüsteem	Mõjus	Osaliselt mõjus	Mõjus	Mõjus	Mõjus	Osaliselt mõjus
Delegatsioonid	Mõjus	Osaliselt mõjus	Osaliselt mõjus	Osaliselt mõjus	E/K	Osaliselt mõjus

Üldhinnang järelevalve- ja kontrollisüsteemidele

Üldhinnang	2010	2009	2008	2007
	Osaliselt mõjus	Osaliselt mõjus	Osaliselt mõjus	Osaliselt mõjus

LISA 3

KOMISJONI JUHTKONNA ESITATUD TEABE ANALÜÜSI TULEMUSED EUROOPA ARENGUFONDIDEST JA ÜLDEELARVEST RAHASTATAVA ARENGUABI KOHTA

Peamised peadirektorid	Peadirektori kinnituse sisu (*)	Esitatud reservatsioonid	Kontrollikoja tähelepanekud	Üldhinnang usaldusväärsusele	
				2010	2009
Koostöötalitus EuropeAid	Reservatsioonideta	E/K	EuropeAid on pannud paika tervikliku kontrollistrateegia ning parandanud jätkuvalt oma järelevalve- ja kontrollisüsteemide ülesehitust ja rakendamist. Kontrollikoja auditi käigus leiti siiski, et teatud kontrollid on endiselt puudulikud ning maksed sisaldavad olulisel määral vigu.	B	B

(*) Peadirektor kinnitab, et tema hinnangul annavad kehtestatud kontrollimenetlused vajaliku kindluse tehingute korrektsuse kohta.

A: peadirektori kinnitus ja aasta tegevusaruanne annavad finantsjuhtimise korrektsusele õiglase hinnangu.

B: peadirektori kinnitus ja aasta tegevusaruanne annavad finantsjuhtimise korrektsusele osaliselt õiglase hinnangu.

C: peadirektori kinnitus ja aasta tegevusaruanne ei anna finantsjuhtimise korrektsusele õiglast hinnangut.

EUROOPA ARENGUFONDIDEGA SEOTUD VARASEMATE TÄHELEPANEKUTE PÕHJAL VÕETUD MEETMED

Aasta	Kontrollikoja soovitus	Tehtud edusammud	Komisjoni vastus	Kontrollikoja hinnang
2009	EuropeAid peab oma üldise kontrollistrateegia hindamise kontekstis töötama välja pärast kõiki läbiviidud eel- ja järelkontrollide allesjäänud vigade hinnangulise rahalise mõju põhinäitaja, mis tugineb näiteks lõpetatud projektide statistiliselt esindusliku valimi kontrollimisel (Aastaruanne 2009, punkt 54 a);	EuropeAidi üldise kontrollistrateegia hindamine on käimas; viidatakse kavale „Tegevuskava EuropeAidi juhtimis- ja kontrollipüramiidi tugevdamiseks”. EuropeAid palkas väliskonsultandi, et töötada välja usaldusväärne ja teostatav metoodika. EuropeAidi juhtkond peaks selle heaks kiitma 2011. aasta esimesel poolel.	Koostöötalitus EuropeAid alustas peadirektoraadi (pärast kõikide kontrollide teostamist) allesjäänud vigade määra arvutamise metoodika väljatöötamist kavakohaselt 2010. aastal ja jätkab seda vastavalt ajakavale 2011. aastal. Metoodika kiideti heaks 2011. aasta märtsis ning 2011. aasta mais käivitati prooviuuring selle kontrollimiseks ja täielikuks rakendamiseks vajalike tööde kava väljatöötamiseks.	Kontrollikoda võtab komisjoni vastuse arvesse.
	EuropeAid peab selle hindamise kontekstis hindama oma mitmesuguste kontrollide (eriti tehingute järelkontrollisüsteemi) kulutõhusust (Aastaruanne 2009, punkt 54 b);	Nagu eelnevas soovitusel märgitud, on EuropeAidi üldise kontrollistrateegia hindamine käimas; koostatud on kontrollikulude prognoos. Töö konsolideeritakse eelarve peadirektoraadiga ühise teatise saatmiseks 2011. aastal.	Komisjon alustas kontrollide kulutõhususe alast tööd 2010. aastal. See töö vaadatakse läbi ja taaskäivitatakse 2011/12. aastal vastavalt finantsmääruse läbivaatamise lõplike tulemustele.	Kontrollikoda võtab komisjoni vastuse arvesse.
	EuropeAid peab lõplikult välja töötama ja levitama finantsjuhtimise abimaterjale, mis on suunatud kõrge loomupärase vigade riski vähendamisele rakendusorganisatsioonide, töövõtjate ja abisaajate tasandil ning piisava teadlikkuse tagamisele finantsjuhtimise ja abikõlblikkuseeskirjade kohta (Aastaruanne 2009, punkt 54 c);	Finantsjuhtimise abimaterjalid said valmis ja levitamine algas 2010. aasta detsembris. Alates 2011. aasta veebruarist on materjal saadaval ka veebis.	See soovitus on täielikult rakendatud.	Kontrollikoda võtab komisjoni vastuse arvesse.
	EuropeAid peaks tagama, et delegatsioonid salvestavad andmed CRIS Auditisse täielikult ja õigeaegselt (Aastaruanne 2009, punkt 54 d);	Kontrollikoda tunnustab EuropeAidi pingutusi selle küsimuse lahendamiseks, kuid seitsmest 2010. aastal külastatud delegatsioonist kolmes oli CRIS Auditisse siiski sisestatud piiratud arvul andmeid.	EuropeAid alustas 2011. aastal CRISi auditimooduli läbivaatamist. Koos CRISi andmete kvaliteedi parandamiseks tehtava horisontaalse tööga peaks see keskpikas perspektiivis oluliselt parandama auditimooduli andmete kvaliteeti.	Kontrollikoda võtab komisjoni vastuse arvesse.

Aasta	Kontrollikoja soovitus	Tehtud edusammud	Komisjoni vastus	Kontrollikoja hinnang
2009	CRIS Auditi ülesehitust tuleb muuta nii, et see annab teavet ka abikõlmatute kulude lõpliku summa ja finantskorrektsioonide kohta, mis on tehtud pärast auditi kontrollimise ja heakskiidu menetluse lõpetamist auditeeritavaga (Aastaaruanne 2009, punkt 54 e).	Selles valdkonnas 2010. aasta jooksul edusamme ei tehtud.	See soovitus esitati Euroopa Kontrollikoja 2009. aasta aruandes, mis avaldati 2010. aasta novembris. Komisjon nõustus soovitusega. Seejuures tuleb arvestada, et iga-aastasest planeerimistsükli lisse kandmata IT-projektide käivitamiseks kuluv aeg on väga pikk. Kuigi CRISi auditimooduli läbi vaatamise raames alustati kavandamist ja projekteerimist juba 2011. aastal, rakendatakse selle tulemused tõenäoliselt alles 2012. aastal.	Kontrollikoda võtab komisjoni vastuse arvesse.
	EuropeAid peab tagama, et tulemuspõhiste väljamaksete muutuvsummadega osamaksetega seotud eritingimustes on selgelt kirjas näitajad, sihtmärgid, arvutusmeetodid ja tõendusallikad (Aastaaruanne 2009, punkt 55 a);	Kõikides 2010. aastal auditeeritud kümendast EAFist rahastatud eelarvetoetuse programmide rahastamislepingutes on selgelt ja üheselt esitatud näitajad, sihid, arvutusmeetodid ja tõendamisallikad.	See soovitus on täielikult rakendatud.	Kontrollikoda võtab komisjoni vastuse arvesse.
	EuropeAid peab tagama, et delegatsioonide aruanded annavad struktureeritud ja ametliku ülevaate riigi rahanduse juhtimise edusammudest, tuues välja selged kriteeriumid, mille alusel edusamme hinnata (st tulemused, mida abisaajariigi valitsus pidi asjaomase perioodi jooksul saavutama), tehtud edusammud ja põhjused, miks reformiprogrammi ei pruugitud ellu viia vastavalt vastavalt kavale (Aastaaruanne 2009, punkt 55 b).	Juunis 2010 võeti kasutusele uus formaat delegatsioonide iga-aastaseks aruandluseks riigi rahanduse juhtimissüsteemidest, sh ka uus reformi edusammude hindamiskava. Abisaajariikide poolne saavutuste võrdlemine lühiajaliste (12 kuud) ja keskpika perioodi (järgmised kolm aastat) selgete ja realistlike prioriteetsete eesmärkidega lihtsustab struktureeritud ja ametlikku hindamist. Siiski leidis kontrollikoda 2010. aastal juhtumeid, mil riigi rahanduse juhtimise reformiprogrammid olid alles koostamisel või puudusid neil realistlikud, selged ja prioriteetsed eesmärgid, mis takistas reformi edusammude struktureeritud hindamist.	See soovitus on täielikult rakendatud. Lisaks 2010. aasta juuni aruandluse suunistele on komisjon välja töötanud abisaajate riigi rahanduse juhtimise reformistrateegiade asjakohasuse ja usaldusvärsuse hindamise raamistiku, mille nõuded tuleb täita enne eelarvetoetuse andmise programmi algust. Seejuures on eriti oluline kujundada selliste selgete võrdlusaluste ja eesmärkidega hindamisraamistik, mida saab kontrollida kogu programmi elluviimise vältel. 2011. aasta veebruaris anti raamistik delegatsioonidele AKV riikides, kes lähtuvad sellest uute programmide ettevalmistamisel.	Kontrollikoda võtab komisjoni vastuse arvesse.